

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ Һалыклар бердәмлектә

№ 21 (649) 13 ноябрь, 2017 ел

(1439, Сәфәр)

Дини-ижтимагый газета

1995 елдан чыга

12+

Дәүләтнең көче – бердәмлектә

Мәскәүдә Зур Кремль сараенда Халыклар бердәмлеге көне уңаеннан Россия Президенты В.В.Путинның тантаналы кабул итү кичәсе булды. Чакрылган кунаклар арасында Татарстан мөфтие Камил хәзрәт Сәмигуллин һәм аның урынбасары, Болгар ислам академиясе һәм Россия ислам институты ректоры Рәфыйк Мөхәмәтшин да булдылар. Шулай ук чарада Болгар ислам академиясе президенты Камил Исхаков һәм КФУның Филология һәм мәдәниятләр арасында багынашлар институты директоры Рәдиф Жамалетдинов та катнашты.

Узган жомга намазларында Татарстанның барлык мәчетләрендә дә дәүләт бәйрәменә — Халыклар бердәмлеге көненә багышланган вәгазьләр укылды.

“Безнең илебез — күп милләтле, күп динле. Шунның өчен һәр дәүләтнең киләчәге халыкара дуслык, бердәмлек, татулыкка бәйле. Әгәр дә халык дуслык-татулыкны югалтса, киләчәк юк дигән сүз. Ислам дине — кешеләрне берләштерә торган дин ул”, - диелде әлеге вәгазьләрдә.

Укулар узды

Рөстәм хәзрәт Мәскәүдә

Мәскәүдә Халыкара теологик конференция — Галимжан Баруди исемдәге укулар уздырылды. Анда Чаллының “Ак мәчет” мәдрәсәсе директоры Рөстәм хәзрәт Шәйхевәлиев дә катнашты.

Чаллылар – жинүчеләр!

28 нче октябрьдә Алабуга шәһәренең физкультура-сәламәтләндрү комплексында мини-футбол, кул көрәше, бау тартышу һәм гер күтәрү буенча спорт ярышлары узды. Анда бары тик намаз укучы һәм профессиональ спорт белән шөгыйльәнмәгән мөселман яшьләре генә катнаша алды. Чаллы мөселман яшьләре кул көрәшндә I һәм II, ә мини-футбол буенча III урыннарны отып кайтты.

Мөселман яшьләре

Мөгаллимнәр өчен бәйрәм

27 октябрьдә Чаллының “Хәләл Үзәге”ндә гадәти булмаган чара — “Дини белем мәжлесе” узды. Анда шәһәр имамнары, мәчетләрнең уку-укуы өчен җаваплы хезмәткәрләре, мәчетләрнең аксакаллар шурасы рәисләре, якшәмбе мәктәбе укучылары катнашты. Мәжлес бүгенге көн өчен бик мөһим мәсьәлә — татар телен саклап калу, мәчетләрдә татар мохитен көчәйтү турында сөйләшүдән башланды. Бу темага шәһәр имам-мөхтәсибе Әлфәс хәзрәт Гайфуллин эчтәлекле вәгазь сөйләде. Мөхтәсибәтнең уку-укуы буенча җаваплы хезмәткәре Илназ хәзрәт Яхинның да чыгышы күбрәк туган телебезне, горейф-гадәтләребезне саклауга юналдерелде. Чыгышлардан соң якшәмбе мәктәпләренә иң күп укучылар жыйган мәчетләр һәм укучылар билгеләнде, аларга “Хәләл-Үзәк”нең 5, 3, 2 мең сум күләмдәге сертификатлары һәм мөхтәсибәтнең Рәхмәт хатлары тапшырылды. Мондый хөрмәткә шәһәрнең “Ак мәчет”е, “Нур-Ихлас”, “Ихлас” мәчетләре, ирләр төркемнәре укучылары Рамил хәзрәт Мозаффаров (“Ак мәчет”), Илназ хәзрәт Яхин (“Ихлас”), Әбүбәкер хәзрәт Әбдиев (“Тәүбә”), хатын-кызлар төркемнәре укучылары Рәвия абыстай Илалова, Камилә абыстай Тулбаева, Роза абыстай Фәрхетдинова (өчесе дә “Ак мәчет”тән), балалар төркемнәре укучылары Али хәзрәт Баһаветдин (“Әбүзәр”), Гөлназ

абыстай Габделхакова (“Ихлас”), Илмир хәзрәт Гаязов (“Тәүбә”) лаек булдылар. Ә иң актив мөгаллимә дип табылган һәм берничә уку әсбабы авторы булган Рәвия абыстай Зияровага (“Хәләл-Үзәк” житәкчесе Илдар хәзрәтнең жәмәгәте) мөхтәсибәт әзерләгән махсус бүләк

тапшырылды. Аттестация узган укучыларга Диния нәзарәте бүләге — “Ислам дине нигезләре” китабы, ә мәчетләргә Илдар хәзрәт һәм Рәвия абыстай әзерләгән уку әсбаблары таратылды.

Мәжлес ахырында анда катнашучылар төмле пылау, кайнар чәй белән сыйландылар. Мөгаллимнәр өчен оештырылган ошбу бәйрәм файдалы да, күңелле дә булып үттә.

Хәлил Шәрипов.

Туган телебезне саклыйк!

Бөтен галәмнәрнең Раббысы булган, безне төрле милләтләр итеп яралткан, төрле нигъмәтләр белән бүләкләгән Аллаһы Тәгаләгә мактауларыбыз һәм олулауларыбыз булса иде. Барча пәйгамбәрләрнең имамы булган, безгә мәңгелек бәхеткә илтүче юлны өйрәткән калдырган расулебез – Мөхәммәд Мостафа салләллаһу галәйһи вәсәлләмгә, аның хөрмәтле гаиләсенә, барлык сәхабәләренә сәламнәребез, салаватларыбыз һәм һәртөрле изге догаларыбыз булса иде.

Соңгы вакытта татар телен саклау турында күп сөйләшүләр бара. Кызганычка, кайбер кардәшләребез туган телебезгә битарафлык күрсәтәләр, татар телен белү нәрсәгә кирәк, диләр. Туган телгә шундый мөнәсәбәт бай тарихыбызны, тамырларыбызны, рухи мирасыбызны белмәүдән килә. Ә бит газиз халкыбыз гаять бай рухи хәзинә тудырган, гомумкешелек мирасына үзәннән зур өлеш керткән. Шунисын белергә кирәк: мең ярым еллык язма әдәбияты булган халыклар дөньяда бик сирәк! Бабаларыбыз безнең эраның бишенче гасырларында ук үз алфавитларын булдырганнар, унынчы гасырдан алып егерменче гасырның 20 нче елларына кадәр, ягъни мең елдан артык гарәп язуын кулланганнар. Туган телебездә олуг галимнәребез диннең төрле фәннәре (гакийдә, фикһ, тәжвид, сира, әхлак һ.б.) буенча китаплар язып калдырганнар, бөек шагыйрьләребез, язучыларыбыз бик матур әдәби әсәрләр иҗат иткәннәр. Шуңа күрә танылган галим Миркасыйм Госманов (1934-2010) әйткән: “Халыкның милли йөзән, милли рухын, милли төсмерен билгеләүче әйбер була һәм татарларда ул, иң беренче чиратта, китапчылык”.

Аллаһы Тәгалә Коръәни Кәримдә “Хөжүрат” сүрәсенәң 13нче аятендә болай дип әйтә: **“Әй кешеләр! Хактыр ки, Без сезне бер ир һәм хатыннан яралттык. Бер-беребезне өйрәнер өчен, сезне халыклар һәм кавемнәргә (милләтләргә) аердык. Аллаһ каршында иң хөрмәтлегез Аллаһтан (Аның жәзасыннан) куркып, гөнаһлар кылудан сакланучыгыздыр. Дәрәслектә, Аллаһ барысын да белеп, барысыннан да хәбәрдар булып тора”.**

Милли үзенчәлекләренә, телебезне, гореф-гадәтләребезне сакламасаң, бер-беребезне ничек танырбыз? Милләтләр кирәк булмаса, Аллаһ аларны яралтмас, аятыләре белән әһәмиятен дә аңлатмас иде. Милли үзенчәлекләренә, шул исәптән туган телебезне санга сукмау Аллаһка каршы килү була. Туган телебезне өйрәнү, белү һәркайсыбыз өчен тиешле гамәл. Балаларыбызга дини тәрбия белән бергә милли тәрбия дә бирү зарур. Әмма милли тәрбия, милли аң, милли горурлык башка халыкларны кимсетү хисабына булырга тиеш түгел. Аллаһы Тәгалә “Хөжүрат” сүрәсенәң 11нче аятендә болай дип әйтә: **“Әй мөэминнәр! Бер кавем икенче кавемне**

кимсетмәсен, ул кимсетелгән кавемнең кимсетүче кавемнән яхшырак булуы ихтимал”. Йә гарәп, йә төрек, йә урыска ошарга тырышып, үз милләтебезгә, туган телебезгә кимсетеп карасак, әлеге аятыкә каршы килүчеләр булмабызмы? Шул ук вакытта башка бер милләтне кимсетеп карау да дәрәс түгел. Аллаһы Раббыбыз бу аятытә: “Әй мөэминнәр!” дип эндәште, димәк, иманлы кеше үз милләтенә дә түбәнсетеп карамас, башка милләтне дә хөрмәт итәр.

Телебезне, гореф-гадәтләребезне белмәү, өйрәнмәү безне рухи яктан зәгыйфьләндерә, ярлыландыра, динебездән ваз кичүгә дә китерергә мөмкин.

Бөек галимбез Шиһабетдин хәзрәт Мәрҗәни (1818-1889) әйткән: “Өч төрле әйбер диндә булмаса да, динне саклай, алар: милли тел, милли киём һәм милли гореф”.

Татар телебез искиткеч матур һәм камил. Аны өйрәнүгә омтылырга кирәк. Туган телебезне яхшы белсәң, рухи мирасыбызны, бай мәдәниятебезне өйрәнә алачакбыз, башка төрки телләренә аңлаучакбыз. Гаиләләребез, туган-тумачаларыбыз һәм дин кардәшләребез белән ана телебездә аралашыйк. Хаталар булса да, рус сүзләре кушылса да, туган телебездә сөйләшик. Никадәр күбрәк сөйләшсәң, телебез шулкадәр яхшырак, камилрәк булыр.

Аллаһы Тәгалә барчабызга динебезне, туган телебезне, милли үзенчәлекләребезне саклап, изгелекләр кылып, ике дөнья бәхет-сәгадәтенә ирешергә насып итсен!

ТР МДНнең дөгъват бүлегә.

СОРАУ-ҖАВАП

Укучыларыбызны кызыксындырган сорауларга шәригать белгече **Рәфыйк хәзрәт Миннәхмәтов** җавап бирә:

– “Ислам нуры” газетасын инде 6 ел яздырып укыйбыз, мәчеткә дә яздырдык. Газетадан укып, корбанлык хайванның йонын кыркырга ярамаганлыгын белдек, печтерелгән тәкәнең корбанлыкка яраганлыгын аңладык. Без корбан өчен Романов токымы сарыклары үрчәтәбез. Буаз сарыклар корбанлыкка ярымы икән? Башлангыч чорында аларның буаз булуын билгеләве бик авыр. Буаз булып чыксаң, без гөнаһлы булмыйбызмы?

Сажидә һәм Ингел Галимуллиннар,
Менделеевск районы Татар Сарсазы авылы.

– Буаз малларны корбанлыкка чалырга ярамый дигән хөкөм юк. Аларны ит өчен дә, корбанлыкка да чалу рөхсәт ителә. Чалган вакытта бәрәнә яки бозавы булып, ул тере икән, аны да бисмилла әйтеп чалырга, итен ашарга мөмкин, ул хәләр була. Үле булса – инде үлөксә санала.

– Кеше туган жиреннән читтә вафат булса, жирләргә үз авылына алып кайткач, жәсәден туган нигезенә, ишегалдына кертү мәҗбүри гамәлме?

Кәүсәрия Сәүбәнова,
Актаныш районы Качкын авылы.

– Динебез буенча, кеше кайда вафат була – шунда жирләнергә тиеш, туган ягына алып кайтырга дигән шарт юк. Вафат булган жирендә мөселман зираты юк икән инде, еракта булса да, мөселман зиратына алып бару кирәк. Юылган, женазасы укылган икән, мәетне тегендә-монда йөртү түгел, ашыктыру хәерле.

МИНЕМ ФИКЕР

“Ихлас” мәчете имам-хатыйбы Илназ хәзрәт Яхин:

Авылда бер әби көянтә белән су ташый икән. Берәз бара да утырып ял итә, берәз бара да утырып ял итә. Бер егет, әбине кызганып, көянтәне күтәрә дә өенә илтә. Шулкадәр әбигә сорау бирә: “Әби, сезнен балаларыгыз юк мени?” Әби: “Бар балаларым. Үстеләр. Бай булуларын теләдем – бай булдылар. Сәламәт булуларын теләдем – сәламәт булдылар. Иман теләргә онытканмын икән – имансыз булдылар”, – дип җавап бирә. Кызганычка, халкыбыз «иман», «әхлак», «төһфыйк» дигән сүзләреннән хәтта мәгънәсен дә онытты. «Ана сөте белән кермәгән тана сөте белән керми», диелә халкыбыз мәкалендә. Баланы бишектән тәрбияләү кирәк. Бүген балалар хәтта курчак белән дә уйнамай. Планшет яки телефон белән уйнап тәрбияләнә.

✉ Безгә язалаз

Изге теләк юллайбыз

Әссәләмүгаләйкүм!
Хөрмәтле “Ислам нуры” газетасы хезмәткәрләре, без сезнең газетаны 1998 елдан бирле укып барабыз, үзебезгә кирәкле бик күп дини мәгълүматлар алабыз. Сезнең газетаны көтеп алып, мәчеттә булсын, Коръән мәҗлесендә булсын, күмәкләп укыйбыз. Сезгә шушы эшләрегез өчен зур рәхмәт! Аллаһы Раббыбыз сезгә икһез-чикһез әҗер-савапларын бирсен. Сезгә хат язучыбызның төп сәбәбе: быел Рамазан уразасын изге Мәккә, Мәдинә шәһәрләрендә тотарга насып булды. Бу кече хажның бөтен йолаларын (тәртипләрен) дәрәс итеп үтәргә җитәкчебез Марат хәзрәт Бикбаев ярдәм итте. Ул көн дә безнең хәлләребезне белешеп, авырып китсәң — даруларын табып, кыскасы, бөтен мәшәкәтләребезне үз өстенә алып, безне бер ай җитәкләп йөртте дисәң тә дәрәс булыр. Без абыстаем белән бишенче тапкыр хаж кылдык, әмма Марат хәзрәт кебек җитәкчебез булмады дисәм дә хаталанмам. Үзебез һәм группабыз — барысы 21 кеше исемненнән Марат хәзрәткә сезнең газета аша бик күп рәхмәтләребезне белдерәбез. Алдагы көннәрдә дә аның үзенә, гаиләсә, балаларына исәнлек-саулык һәм күп-күп изгелекләр эшләп, Аллаһы Раббыбызның әҗер-савапларын алып, эшеннән, гаиләсеннән тынычлык, канәгатьлек табып, озын-озак гомерләр яшәргә насып булсын.

Оренбург өлкәсе, Әсәкәй районы Иске Мөэмин авылы имам-хатыйбы Камил хаж и һәм хажия Саимә абыстай Нәфыйковлар.

Дөнья әдәбияты жәүһәрләренән

Йөрәк бабай һәм падишаһ

(Хикәят. Төрөкчәдән Фатих Кутлу тәржемәсе. Дәвам)

ЖАҢИТ ЗАРИФОГЛУ

Тау башында кояш чыкканчы кешеләр ничек уянгандар икән? Бер гади сәгать тө, шалтыраучы сәгать тө булмаган. Уятучы да, сакта торучы да юк. Кояш ястүдән соң 5 сәгатьтән, я 10 сәгатьтән чыга. Кояшның чыгуы ел фасылынан ел фасылына үзгәрә. Ә үзгәрмәсә, организм билгеле бер вакытта торырга ияләшкән бит, дип әйтер идек. Ләкин бер фасыл кояш сәгать 4тә, бер фасыл тугызынчы ыртда чыга.

Һәр иртәне, кояш чыгарга бер сәгать калгач, Йөрәк бабай күзләрен ача, Айшә әби рәхәтләнеп йоклый икән. Иллә мөгәр Йөрәк бабай уятып савапка керәсе килә икән. Әгәр шактый вакыт үтәп тө, кояш чыгарга бер чирек вакыт калгач Йөрәк бабай һаман уянамаса, бу юлы күзләрен Айшә әби ача да тиз генә:

— Ай Аллам, бәй! Соңга калабыз! Озакламый кояш чыга, - дигәч, кабаланып торып, намазга басалар.

Озакламый намаз тәмам. Йөрәккә тагын бер ялтыравык атыла я караш юешләнә. Шулай рәвешле, Аллаһның боерыгы, бәндәнең теләге белән барган гыйбадәт, күз яше, ялвару, бөөклек, хикмәт һәм эре күз яшьләре белән чылатылган кебек почмаклары, утта кыздырылган бер тимер поднос шикелле кояш. Жир авызын ачкан, кошлар ук кебек һавага атылган. Дөя торып, чирәмлектә йөри башлаган. Ул әйләнеп шәһәр ягына карый икән.

Тегендә, чатыр янында, бисмилла әйтеп аш ашыйлар. Гүя ашның да жаны бар. Гүя түксәң, рәнжер, савытта калдырсаң, үпкәләп сыман.

— Хатынкаем, әйберләренә иртәрәк төяп, тауга таба барыйкмы, әллә монда бер-ике көн юанып, вакыт үткәрикме, ни әйтерсең? — дип сораган Йөрәк бабай.

— Син ничек теләсәң, шул булыр.

— Һыммм, алай булгач, тагын бер көнгә калыйк әле, - диде Йөрәк бабай. — Бу кичтә дә эне шул шәһәрнең утларын карыйк әле. Мине ул утлар үзенә шулкадәр жәлеп иткәнән, уйландырганын белсәң иде...

Шәһәрнең кичен жемелдәп янган утлары карт кешене ни турында уйландырды икән? Ни турында сөйләгән Йөрәк бабай, нинди уйландулар турында әйткәнә безгә билгесез, анысы сер. Тыңлыйк әле, бу сөйләшүнең ахыры ничек төгәлләнгән икән?

— Бераз йөрәп, чышмә башын табыйкмы, жанашым? Әллә, суыбыз житәр дип, монда калыйкмы?

— Ничек телисең. Теләсәң, мин барып бер карап килим. Син интекмә, сәфәр юлдашым, дөньядагы иптәшем.

— Ул нинди сүз тагын, ханым? Аллаһтан теге дөньяда икебезнең бергә булуын телим мин.

— Аһ, Аксакалым, анда сиңа ни кирәгем бар, яшем шактый, күрәсәң. Пәйгамбәр Әфәндебезнең жәннәткә карт хатыннар кермәчәк дигәнән беләсәң.

— Бу сүзне ул кемгә әйткән?

— Карт бер хатынга.

— Хатын нишләгән?

— Борчылган.

— Соңыннан Әфәндебез нәрсә әйткән?

— Борчылганын күргәч, өстәп куйган: “Чөнки анда ирләр яки хатын һәммәсә яп-яшь булып керәчәк”, - дигән.

— Шулай булгач. Алла бирсә, син дә, мин дә жәннәткә кереп яп-яшь булачакбыз, ә?

— Шулай да, хур кызлары була торып...

— Әллә син, тегендә күчмәс борын, хур кызларынан көнләшә башладыңмы?

— Аһ, әфәндем! Ничек дип әйтим, көнләшмим

дисәм, зур ялган булыр.

Йөрәк бабай кеткелдәп көлдә.

— Сиңа бер нәрсә әйтимме? — диде.

— Боер, - диде Айшә әби, - боер, эшлим.

— Хатынкаем! Мин дә сиңа әйтергә дип йөри идем: күптән миннән бер әйбер дә сорамыйсың. Ни кушсаң, шуны эшлим. Син куш, мин эшлим.

— Ай, әфәндем, бу нинди сүз, мин сиңең аягың астында жир булайым. Боерык бир, үземне юлыңа корбан итим.

— Ай, күземнең нуры! Солтаным! Бу ниди сүз инде?

— Син мине кызартасың, оялтып бетерәсәң

— Мин сиңең әмереңне иштергә телим.

Сүз яңадан назга, нәзәкәтләнеп сүзләргә кайтып калган. Әмма соңыннан Йөрәк бабай шуны аңлаган ки, озак еллар инде хатыны үз гомерен тулысы белән иренә хезмәт итүгә багышлаган, әгәр берәр теләге була калса, аны бары Аллаһтан гына сораячак. Ул теләгәнне Аллаһ, әгәр Йөрәк бабайның күңеленә салса, булыр, салмаса, булмас икән. Айшә әби анысына да, монысына да риза.

— Бусы да нечкә бер эш, - диде эченнән генә Йөрәк бабай. — Монда да бер үзенчәлек бар. Яши-яши безнең хатын әүлиягә әверелә. Һәм бусы да күз алдында була, мин генә сизмим, ахры.

Кояш кичкә авыша башлаган. Мәнә шул мизгелдә Йөрәк бабай, хатыны Айшә әби һәм дөякәй ераклардан тауга таба килүчеләрне күрәп алганнар: бертөркем атлылар килә икән.

— Мәнә нинди шатлык! — дигән Йөрәк бабай хатынына.

— Мәнә нинди шатлык! — дигән Айшә әби. — Шөкерләр булсын кунак жибәрүче Раббыбызга!

Үзләрен каршы алып өчен ашыга-ашыга атлап килгән Йөрәк бабайга:

— Әссәламугәләйкум, - диде атлыларның беренчесе.

- Вәгаләйкумәссәлам! Хуш килдегез!

(Дәвам бар)

ӘДӘБИ СҮЗ

Рифат Сәлах

Йә Аллаһым!..

Йә Аллаһым!

Кичер мине, кичер.

Догаларым кабул кылсаң икән!

Аз ялвардым сиңа.

Артык иртә

Китәм бугай Рәхмәт үзәннән.

Иртәм китәм.

Әйе, артык иртә.

Кылып бетмәс инде бөтен догам.

Күңеләмәт ут бир, ләкин сакла

Йә Ходаем, тәмуг утларыңнан!

Йә Аллаһым!

Тагын бер кат кичер

Бәрәкәтле үтмәсә бу көнем.

Әгәр әмер итсәң,

Гарәфәнең

Үзәнәндә мәңге калыр идем.

Иртә әле,

Әйе, бөтен догам

Өзелмәде әле үзәгемнән.

Мәңгелеккә диеп сабуллашып

Китә алмам Рәхмәт үзәннән!

Гыйбадәт

Аллаһ исме белән башлыйм әле! -

Изге эшләр шулай башлана

Һәм күкләргә багып дога кылам:

«Йә Ходаем, үзең ташлама!»

Һәм диварга килеп башны куям,

Кулны куям дивар өстенә.

Бер үрмәкүч пәрәвезен үргән -

Язып куйган сыман “бисмилләһ”.

Маңгаемны жәңгә өстенә куям

Һәм ялварып сорыйм, тезләнәм.

Мин булмасам иде язмышымның

Бәхет-сынавына түзмәгән.

Һәм күкләргә багып дога кылам,

Йә Ходаем, үзең ташлама!

...Гаҗәпләнәм, әле шуннан соң да

Бәгыремдә күпме таш кала.

Хөсетлек

Елан, үтерү нияте белән, бер күбәләкне аулый башлый. Күбәләк исә еланнан котылу өчен бер жирдән икенче жиргә качарга тырыша. Шулай итеп бу хәл берничә көн дәвам итә. Иң соңыннан күбәләк еланнан:

— Синнән котылып булмас, ахрысы. Рәхсәт итсәң, мине үтерер алдыннан сиңа берничә сорау бирергә телим, - дип сорый.

Елан пысылдый-пысылдый гына:

— Әйе, тыңлыйм сиңе, - дип әйтә.

— Син күбәләкләр белән тукланасыңмы? — дип сорый күбәләк.

— Юк, - дип жавап кайтара елан.

— Мин сиңа берәр нинди начарлык эшләдемме әллә?

— Юк!

— Алай булгач, мине ни өчен үтермәкче буласың?

— Сиңең тирә-якка матурлык чәчеп очып йөрүеңне күрергә теләмим, - дип жавап кайтара елан.

Хөрмәтле дустым! Бу хикәядәге елан — хөсетләнеп кешене аңлата. Хөсетлек исә иң начар жан авыруларынан санала. Пәйгамбәрәбез (с.г.в.) хөсетләнүчеләрне Аллаһның дошманнары дигән. Чөнки алар Аллаһы Тәгаләнең кешеләргә биргән нигъмәтләренә каршы хөсетлек итәләр.

(“Бәхетлеләрнең серләре” китабыннан)

Колак салсаң – үкенмәссең

- Намазда булсаң – йөрәгеңне сакла.
- Кешеләр жыелган урында булсаң – теләңне сакла.
- Чит өйдә булсаң – күзеңне сакла.
- Табын алдында булсаң – ашказаныңны сакла.
- Ике нәрсәне онытып, беркайчан да искә алма: үзең кылган изгелекне һәм сиңа эшләнгән явызлыкны.

Намаз вакытлары

№	Көн исеме	Йыл	Ирәнгә намаз			Кояш чыга			Завал			Өйлә			Икенде			Ахшам			Ястү				
			Таң белән			Мөчәгәләрә укыла			Уфа	Чаллы	Казан	Уфа	Чаллы	Казан	Уфа	Чаллы	Казан	Уфа	Чаллы	Казан	Уфа	Чаллы	Казан		
			Уфа	Чаллы	Казан	Уфа	Чаллы	Казан																Уфа	Чаллы
1	Жм	12	07.01	05.17	05.31	07.44	06.04	06.17	09.14	07.34	07.47	13.04	11.19	11.32	13.30	12.00	12.00	13.15	15.06	16.54	15.03	15.16	18.45	16.58	17.11
2	Шм	13	07.02	05.19	05.32	07.46	06.06	06.19	09.16	07.36	07.49	13.04	11.19	11.32	13.30	12.00	12.00	13.14	15.05	16.53	15.02	15.15	18.44	16.57	17.10
3	Як	14	07.04	05.20	05.33	07.47	06.07	06.21	09.17	07.37	07.51	13.05	11.20	11.33	13.30	12.00	12.00	13.13	15.04	16.52	15.01	15.14	18.44	16.56	17.10
4	Дш	15	07.05	05.21	05.34	07.49	06.09	06.22	09.19	07.39	07.52	13.05	11.20	11.33	13.30	12.00	12.00	13.13	15.04	16.51	15.01	15.13	18.44	16.56	17.09
5	Сш	16	07.06	05.22	05.35	07.50	06.10	06.24	09.20	07.40	07.54	13.05	11.20	11.33	13.30	12.00	12.00	13.12	15.03	16.51	15.00	15.13	18.43	16.55	17.09
6	Чш	17	07.07	05.23	05.37	07.52	06.12	06.25	09.22	07.42	07.55	13.06	11.21	11.34	13.30	12.00	12.00	13.12	15.03	16.50	14.59	15.12	18.43	16.55	17.08
7	Пж	18	07.08	05.25	05.38	07.53	06.13	06.27	09.23	07.43	07.57	13.06	11.21	11.34	13.30	12.00	12.00	13.11	15.02	16.50	14.59	15.12	18.43	16.55	17.08
8	Жм	19	07.09	05.26	05.39	07.54	06.15	06.28	09.24	07.45	07.58	13.07	11.22	11.35	13.30	12.00	12.00	13.11	15.02	16.49	14.58	15.11	18.42	16.55	17.08
9	Шм	20	07.10	05.27	05.40	07.56	06.16	06.29	09.26	07.46	07.59	13.07	11.22	11.35	13.30	12.00	12.00	13.10	15.02	16.49	14.58	15.11	18.42	16.55	17.08
10	Як	21	07.11	05.28	05.41	07.57	06.17	06.31	09.27	07.47	08.01	13.08	11.22	11.36	13.30	12.00	12.00	13.10	15.01	16.49	14.58	15.10	18.42	16.55	17.08
11	Дш	22	07.12	05.29	05.42	07.58	06.18	06.32	09.28	07.48	08.02	13.08	11.23	11.36	13.30	12.00	12.00	13.10	15.01	16.48	14.57	15.10	18.42	16.55	17.08
12	Сш	23	07.13	05.30	05.43	07.59	06.20	06.33	09.29	07.50	08.03	13.09	11.23	11.37	13.30	12.00	12.00	13.10	15.01	16.48	14.57	15.10	18.42	16.55	17.08
13	Чш	24	07.14	05.31	05.44	08.01	06.21	06.34	09.30	07.51	08.04	13.09	11.24	11.37	13.30	12.00	12.00	13.10	15.01	16.48	14.57	15.10	18.42	16.55	17.08
14	Пж	25	07.15	05.31	05.45	08.02	06.22	06.35	09.31	07.52	08.05	13.10	11.24	11.37	13.30	12.00	12.00	13.10	15.01	16.48	14.57	15.10	18.42	16.55	17.08
15	Жм	26	07.16	05.32	05.45	08.03	06.23	06.36	09.32	07.53	08.06	13.10	11.25	11.38	13.30	12.00	12.00	13.10	15.01	16.48	14.57	15.10	18.42	16.55	17.08
16	Шм	27	07.17	05.33	05.46	08.04	06.24	06.37	09.33	07.54	08.07	13.11	11.25	11.38	13.30	12.00	12.00	13.10	15.01	16.48	14.57	15.10	18.43	16.55	17.08
17	Як	28	07.17	05.34	05.47	08.05	06.24	06.38	09.34	07.54	08.08	13.11	11.26	11.39	13.30	12.00	12.00	13.10	15.01	16.48	14.57	15.10	18.43	16.55	17.08
18	Дш	29	07.18	05.35	05.48	08.06	06.25	06.39	09.35	07.55	08.09	13.12	11.26	11.39	13.30	12.00	12.00	13.10	15.02	16.48	14.57	15.10	18.43	16.56	17.09
19	Сш	1	07.19	05.35	05.48	08.07	06.26	06.39	09.35	07.56	08.10	13.12	11.27	11.40	13.30	12.00	12.00	13.11	15.02	16.49	14.57	15.10	18.44	16.56	17.09
20	Чш	2	07.20	05.36	05.49	08.07	06.27	06.40	09.36	07.57	08.11	13.13	11.27	11.40	13.30	12.00	12.00	13.11	15.02	16.49	14.58	15.11	18.44	16.56	17.09
21	Пж	3	07.20	05.36	05.50	08.08	06.27	06.41	09.37	07.57	08.12	13.13	11.28	11.41	13.30	12.00	12.00	13.11	15.03	16.50	14.58	15.11	18.44	16.57	17.10
22	Жм	4	07.20	05.37	05.50	08.08	06.28	06.41	09.37	07.58	08.12	13.14	11.28	11.41	13.30	12.00	12.00	13.12	15.03	16.50	14.59	15.12	18.45	16.57	17.10
23	Шм	5	07.21	05.37	05.51	08.08	06.28	06.42	09.38	07.58	08.12	13.14	11.29	11.42	13.30	12.00	12.00	13.12	15.04	16.51	14.59	15.12	18.45	16.58	17.11
24	Як	6	07.21	05.38	05.51	08.08	06.29	06.42	09.38	07.59	08.13	13.15	11.29	11.42	13.30	12.00	12.00	13.13	15.04	16.51	15.00	15.13	18.46	16.58	17.11
25	Дш	7	07.22	05.38	05.51	08.08	06.29	06.42	09.39	07.59	08.13	13.15	11.30	11.43	13.30	12.00	12.00	13.13	15.05	16.52	15.01	15.13	18.47	16.59	17.12
26	Сш	8	07.22	05.39	05.52	08.09	06.30	06.43	09.39	07.59	08.13	13.16	11.30	11.43	13.30	12.00	12.00	13.14	15.06	16.53	15.02	15.14	18.47	17.00	17.13
27	Чш	9	07.22	05.39	05.52	08.09	06.30	06.43	09.39	07.59	08.13	13.16	11.31	11.44	13.30	12.00	12.00	13.15	15.07	16.53	15.03	15.15	18.48	17.01	17.13
28	Пж	10	07.23	05.39	05.52	08.09	06.30	06.43	09.39	08.00	08.13	13.17	11.31	11.44	13.30	12.00	12.00	13.16	15.07	16.54	15.04	15.16	18.49	17.02	17.14
29	Жм	11	07.23	05.39	05.52	08.09	06.30	06.43	09.39	08.00	08.13	13.17	11.32	11.45	13.30	12.00	12.00	13.17	15.08	16.55	15.05	15.17	18.50	17.03	17.15
30	Шм	12	07.23	05.39	05.53	08.09	06.30	06.43	09.39	08.00	08.13	13.18	11.32	11.45	13.30	12.00	12.00	13.18	15.09	16.56	15.06	15.18	18.50	17.04	17.16
31	Як	13	07.23	05.39	05.53	08.09	06.29	06.43	09.39	07.59	08.13	13.18	11.33	11.46	13.30	12.00	12.00	13.19	15.10	16.57	15.07	15.19	18.51	17.38	17.17

Көз сагышы

Көзге урман алтын төсен инде жуйган,
Бөтен җиһан, кышны көтөп микән, тынган.
Көзгә төсләр уңган, сулган, ямен жуйган,
Нечкә күңел көзгә сагыш белән тулган...

Кар яудырып, берәз безне сынап алгач,
Кыш сафлыгы күңелләргә коткы салгач,
Елак болыт шәлен иңнәренә кире салган,
Көз сагышы тамчы булып җиргә тамган...

“Алтын күлмәгемне салгач, шыксызлыгымны?
Шуны аңлап елым ич мин... кызган мине!
Агачтагы яфрак хәтта сизгән халәтемне,
Җиргә төшми, көтә соңгы сәгатемне”.

Көз сагышы, көз болыты, көзнәң җәсиле,
Көз яфрагы, көз иртәсе, көз күңеле...
Аңлаганчы синең тирән сагышыңны,
Куз яшьләрең әле озак түгелерме?

Әнжә Нурисламова, Чаллы

Нәшире
Иршат Гыйльметдин улы
ШӘЙХАТТАР

Баш мөхәррир
Айгөл Абдуллина

Тел.: (8552) 70-51-09
Факс: (8552) 70-51-45

***

Оештыручылары:

Үзәкләшкән дини оешма -
Татарстан җөмһүрияте мөселманнары
Диния нәзарәте, “Ислам нуры” дини эшмәкәрлек Үзәге

Газета мөкаләләрен күчәрәп басканда аларның “Ислам нуры”ннан алынган курсәтү мөжбүри.

Редакциягә килгән язмалар игътибар белән өйрәнелә, рецензияләнә. Хатлар газетага әзерләнгәндә авторларның стили саклана.

Хатларны 423802, Чаллы Үзәк ур.,
72 адресы буенча юллага кирәк.

Электрон хатлар өчен:
e-mail: islammury@mail.ru

Мөселманнар арасын бозуга, узара каршылыкларга китерергә мөмкин булган хатлар, шикәятләр газетада басылмый.

Дин-шәригать мәсәләләренә кагылышлы язмалар, укучы сораулары Татарстан Диния нәзарәтенә баш казые, Чаллы төбәге мөхтәсәбәтенә гыйльми Советы тарафыннан өйрәнелә һәм аларга жавап бирелә.

Россия Федерациясе матбугат, телерадиоташырулар һәм массакүләм коммуникацияләү Министрлыгының Идел бие төбәкәра территорияль идарәсендә ПИ № 7-0997 саны белән 2001 елның 15 ноябрәндә теркалда.

“Роспечать” агентлыгы каталогына кертелгән, язылу ел әйләнәсендә Россия Федерациясе буенча алып барыла.

Айга ике мәртәбә чыга.

Тиражы 1100.

Индекссы 54149

***

Хөрмәтле укучыбыз!

Газетабызны укып чыккач, аны туганнарыгыгызга, танышларыгыгызга, яки башка мөселманнарга тапшырыгыз иде. “Ислам нуры”ның һәр саны кулдан-кулга күчеп динбезне таратырга ярдәм итсә иде. Әмин.

Шулай ук укучыларыбыз, Корән аятләре язылу сөбәплә, газетаны кирәкмәгән урыннарда ташлаудан сакланарлар дип ышанабыз.

***

Газета компьютерда жыелды, офсет ысулы белән “Ислам нуры” басмаханәсендә басылды.

Нәшир һәм редакция адресы:

423802, Яр Чаллы,
Үзәк урамы, 72

Басарга кул куелды:
график буенча
13 ноябрь 16 сәг.
факта 13 ноябрь 16 сәг.

Бәясе ирекле

